

NJON NATIONALE
JEUGDORKESTEN
NEDERLAND

Beleids- en activiteitenplan 2021-2024
bij aanvraag Fonds Cultuurparticipatie

JEUGDORKEST
NEDERLAND

NJO
NATIONAAL
JEUGDORKEST

NJO
**MUZIEK
ZOMER**
GELDERLAND

Inhoud

Inleiding	2
Beleidsplan 2021-2024	3
Doelstellingen en missie	3
Functies Nationale Jeugdorkesten Nederland	4
Regionale inbedding in Oost-Nederland	7
Samenwerking	7
Orkesten en projecten van de Nationale Jeugdorkesten Nederland	8
Organisatie	11
Organisatieontwikkeling en monitoring	11
Afkomst, toegankelijkheid, diversiteit en inclusie	12
Aanbevelingen	14
Nederlandse conservatoria	14
Vereniging van Nederlandse Orkesten	14
Activiteitenplan 2021-2024	15
Jeugdorkest Nederland	15
Nationaal Jeugdorkest	15
Jong Metropole	16
NJO Muziekszomer Gelderland	16
Samenwerkingsprojecten met professionele (podiumkunst)organisaties	17
Internationale uitwisseling en samenwerking	17

Inleiding

Op dinsdag 16 juli 1957 klinkt in het Arnhemse gemeentehuis het allereerste concert van het Nationaal Jeugdorkest (NJO). Een klein projectorkest voor jonge, talentvolle musici uit heel Nederland. Twee jaar later speelt ook het Regionaal Jeugdorkest, dat later het Jeugdorkest Nederland (JON) wordt, zijn eerste project. In de ruim 60 jaar die volgen ontwikkelen beide orkesten zich samen tot *het* nationale talentontwikkelingsinstituut voor jonge musici van 14 tot en met 26 jaar op het gebied van ensemble- en orkestspel op het hoogste niveau met een ruim en gevarieerd aanbod aan concerten en (interdisciplinaire) voorstellingen voor een breed publiek: **de Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON)**.

De Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland is een brede ontwikkelinstelling met een landelijke taak, internationale uitstraling en bekendheid en een stevige inbedding in de regio Oost-Nederland. Daarbij is het eigen festival, de NJO Muziekszomer Gelderland, dat buiten het reguliere concert- en theaterseizoen in de gehele provincie Gelderland plaatsvindt, een belangrijke aanvulling op het culturele aanbod en aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers van de regio. De lange doorlopende leerlijn van de NJON met de unieke brugfunctie tussen muziekvakopleiding en beroepspraktijk en het bredere, interdisciplinaire ontwikkeltraject zijn onmisbaar voor de opleiding van de nieuwe generaties professionele musici. De NJON vervullen daarmee een sleutelrol in de Nederlandse muziekpraktijk, die zowel binnen de sector als door het publiek erkend en gewaardeerd wordt.

Alle producties worden met (inter)nationale topdirigenten en professionele coaches, regisseurs, choreografen en ontwerpers gemaakt. De meeste programma's worden vanuit de NJON nieuw ontwikkeld en meermaals uitgevoerd. Veel daarvan vinden vervolgens ook hun weg naar andere zalen en festivals.

De NJON bewijzen al vele jaren een kwalitatief hoogstaande en breed gewaardeerde, unieke plek in het Nederlandse muziekleven te vervullen. Met een brede financieringsmix van publieke en private middelen worden de vele projecten gerealiseerd door een klein, professioneel team. In de cultuurplanperiode 2017-2020 worden de NJON vanuit de rijksoverheid gesubsidieerd via het Fonds Cultuurparticipatie. In de overtuiging dat de Nationale Jeugdorkesten Nederland een unieke en onmisbare landelijke functie vervullen doen we hiermee onze aanvraag voor 2021-2024. Met de steun vanuit het FCP en alle andere financiers van onze projecten kunnen we de NJON daarmee versterken en doorontwikkelen om zoveel mogelijk jonge musici in de meest essentiële fase van hun carrière te begeleiden én bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse muziekcultuur voor een breed publiek.

Fotograaf: Nic Limper

Beleidsplan 2021-2024

Doelstellingen en missie

De Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland is uniek, omdat het de enige organisatie in Nederland is die jonge, talentvolle musici de kans biedt om zich op (inter)nationaal topniveau te ontwikkelen tot volwaardig orkest- en ensemblemusicus. Tevens wordt met een grote verscheidenheid aan projecten klassieke muziek in brede zin voor een groot en divers publiek toegankelijk maakt. Het is een brede ontwikkelinstelling, die in combinatie met de muzikale talentontwikkeling ook voorop loopt bij het ontwikkelen van genre-overstijgende en interdisciplinaire programma's en (inter)nationale samenwerkingen. Ook is er ruimte voor de ontwikkeling van professionals op organisatorisch gebied en voor ondersteuning van organisaties met een functie op andere plekken binnen de keten.

De Nationale Jeugdorkesten Nederland (NJON) hebben de volgende hoofddoelstellingen:

- a) het bevorderen van educatie, talentontwikkeling en muziekbeoefening in ruime zin van jonge musici (begaafde amateurs en aankomende beroepsmusici) door hen de gelegenheid te bieden zich te bekwamen in orkest- en ensemblespel en concerten te geven op een naar professionele maatstaven verantwoord niveau;
- b) het organiseren van concerten en muziekfestivals, waaronder een jaarlijks muziekfestival in de provincie Gelderland.

Op basis van deze twee hoofddoelstellingen is een tweeledige missie geformuleerd:

1. *De NJON willen de beste, jonge, muzikale talenten en conservatoriumstudenten ondersteunen in hun ontwikkeling en bij het opbouwen van een professionele carrière als musicus.*
Dat doen de NJON door de geselecteerde leden de kans te geven ervaring op te doen in orkest- en ensemblespel, coaching en training te volgen en om eigen producties te maken onder leiding van de beste coaches, docenten en dirigenten.
2. *De NJON willen een zo breed en zo groot mogelijk publiek in aanraking laten komen met een breed spectrum aan klassieke muziek.*
Dat doen de NJON door concerten, activiteiten en evenementen te organiseren, waaronder het eigen muziekfestival de NJO Muziekzomer Gelderland.

Deze twee doelstellingen liggen in elkaars verlengde en zijn bij alle activiteiten met elkaar verbonden. Bij de NJON gaat het altijd om een combinatie van het ontwikkelen en maken van een concert of voorstelling op hoog (inter)nationaal niveau en het daadwerkelijke uitvoeren ervan voor een zo breed mogelijk publiek. Daarmee onderscheiden de projecten van de NJON zich en zijn het unieke aanvullingen op de lokale en regionale muziekopleidingen en jeugdorkesten, de conservatoriumopleidingen en andere muziekfestivals. Jonge musici nemen zowel hun ervaring bij NJON-projecten als sommige van de bij de NJON ontwikkelde voorstellingen mee en voeren die elders opnieuw uit. De NJON is daarmee een ontwikkel- en kweekvijver voor zowel toptalent als voor nieuwe producties en concepten, die ook elders weer worden gepresenteerd.

Functies Nationale Jeugdorkesten Nederland

Talentontwikkeling, plaats in de keten

De start van de ontwikkeling van musici ligt vaak al op (zeer) jonge leeftijd. Met het leren bespelen van sommige instrumenten beginnen kinderen al rond het vijfde levensjaar. Na het ontwikkelen van de eerste instrumentale vaardigheden volgt de verrijking van de muzikale beleving door samenspel in ensembles en lokale en regionale jeugdorkesten. Deze orkesten vormen o.a. de voedingsbodem voor toptalenten. De NJON staan daarom ook in nauw contact met deze orkesten, staan hen bij met advies, inspiratie of mentorschap en bieden de kans aan toptalenten om door te groeien naar het Jeugdorkest Nederland.

Deze start op jonge leeftijd heeft ook invloed op de leeftijd waarop musici zich via de beroepsopleiding en praktijkervaring ontwikkelen tot professionele musici. Waar bij andere kunst disciplines veelal na afronding van de betreffende kunstvakopleiding beginnende professionals praktijkervaring opdoen, bijvoorbeeld productiehuisen en op stageplekken, vindt dat traject in de muziekwereld grotendeels parallel aan de opleiding plaats. Voor een musicus is het een vereiste om bij afronding van de conservatoriumstudie over voldoende praktijkervaring op (inter)nationaal niveau en over brede (interdisciplinaire) vaardigheden te beschikken om vrijwel direct in staat te zijn een plek in de reguliere beroepspraktijk te verkrijgen en vervullen.

De NJON voorzien in deze behoefte met de unieke, doorlopende leerlijn voor muzikale toptalenten op het gebied van ensemble- en orkestspel en het leren ontwikkelen en uitvoeren van genre-overschrijdende en interdisciplinaire programma's. Daarmee wordt de brug tussen de voornamelijk individuele, op techniek en theorie gerichte, muzikale opleiding van jonge kinderen en conservatoriumstudenten naar de beroepspraktijk gevormd. De NJON vervullen hiermee een essentiële, complementaire functie naast de conservatoria.

Tijdens de projecten worden coachings gegeven over o.a. musicologische achtergronden, fysieke en mentale gezondheid, blessurepreventie, carrièreontwikkeling, ondernemerschap, profilering en marketing.

Fotograaf: Nic Limper

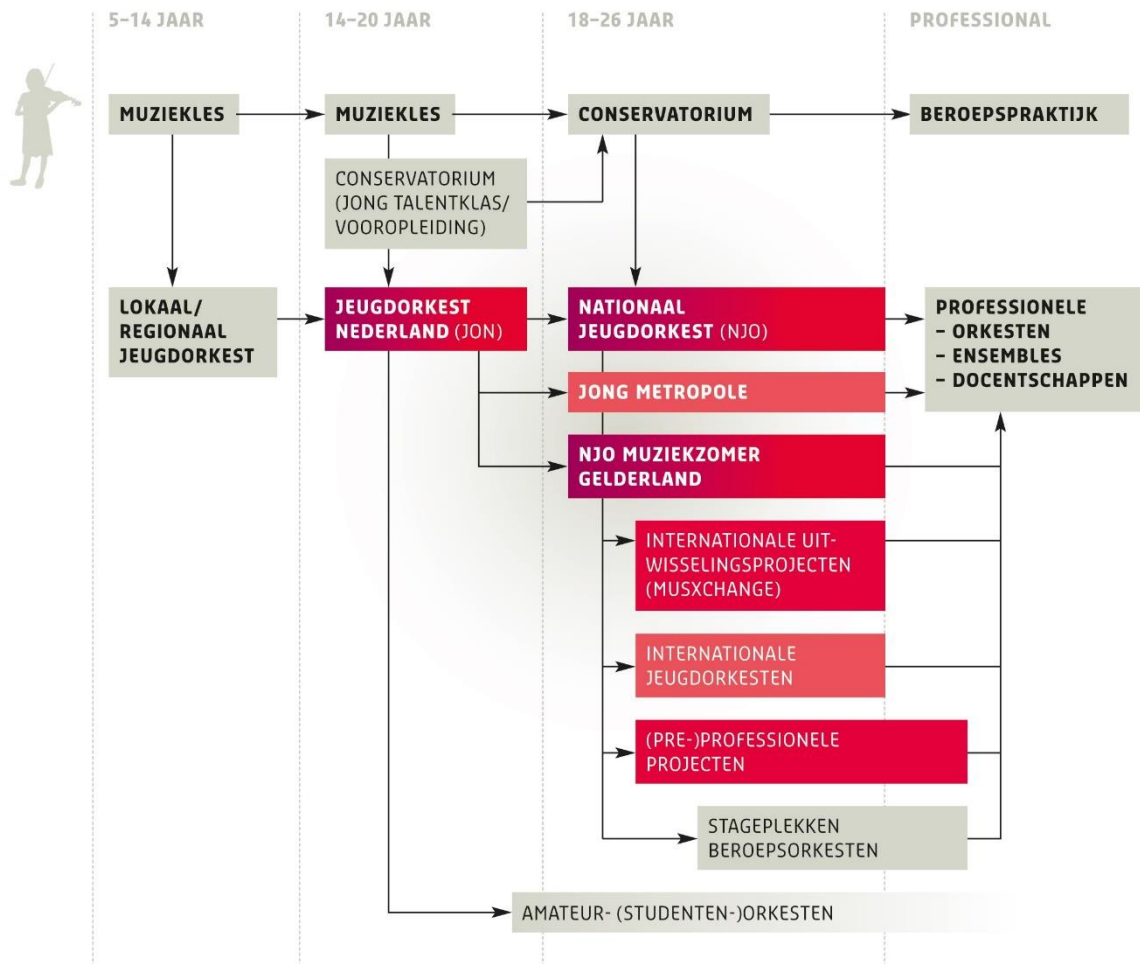
De instroom in het talentontwikkeltraject van de NJON verloopt via verschillende routes. De jongste toptalenten uit heel Nederland komen bij het JON (14-20 jaar) vanuit lokale en regionale jeugdorkesten, muziekscholen, privaat muziekonderwijs en de jong-talentklassen en vooropleidingen van conservatoria. Het JON speelt voor talenten in de voortgezetonderwijs-leeftijd een belangrijke, begeleidende rol in de afweging om al dan niet een muziekvakopleiding te gaan volgen. Uiteraard zijn er ook die daar uiteindelijk niet voor kiezen, maar hun muzikale carrière voortzetten als goede amateur in bijvoorbeeld studentenorkesten.

Vanuit het JON kunnen deelnemers met de ambitie om beroepsmusicus te worden doorstromen naar NJO-projecten (18-26 jaar), zoals de symfonische orkesten, ensembles, Jong Metropole (symfonische pop en jazz) en speciale Muziekszomer-programma's. Voor NJO-projecten stromen ook nieuwe deelnemers in

vanuit de conservatoriumopleidingen. Voor alle NJON-orkesten vindt selectie van deelnemers via audities plaats. Deze audities vormen ook een onderdeel van het ontwikkelprogramma, omdat audities eveneens een essentieel onderdeel van de beroepspraktijk zijn. De NJON begeleiden de audities zorgvuldig en voorzien alle auditanten desgewenst van feedback.

Aan het eind van het leertraject voorzien de NJON in de laatste ontwikkelstappen op de route naar een beroeps carrière met internationale uitwisselingsprojecten, (pre)professionele samenwerkingsprojecten met podiumkunstinstituten en/of deelname aan internationale jeugdorkesten zoals het European Union Youth Orchestra, waarvoor de NJON ook de Nederlandse audities organiseren.

DE NJON IN DE ONTWIKKELING VAN EEN MUZIKAAL TALENT

Genre-ontwikkeling, publieksaanbod, publieksbereik

Alle projecten en producties die de Nationale Jeugdorkesten Nederland organiseren leiden tot één of meer uitvoeringen voor publiek. Daarbij worden genre-grenzen overschreden en vervaagd. Klassiek, jazz, nieuwe muziek en popmuziek staan – ook in mengvormen – op het programma. De NJON lopen voorop in het ontwikkelen van nieuwe en vernieuwende programma's. Het experimenteren met nieuwe presentatievormen, interdisciplinaire programma's en ongebruikelijke locaties zijn een vanzelfsprekend onderdeel van de NJON. Zo wordt een gevarieerd publieksaanbod gerealiseerd waarin ook dans, film, (jeugd)theater en beeldende kunst is geïntegreerd.

Met name voor het eigen festival, de NJO Muziekzomer Gelderland, voeren de NJON een specifiek doelgroepenbeleid gericht op zowel 'traditioneel' publiek als op kinderen, jongeren en groepen, die om verschillende redenen minder vanzelfsprekend concerten of voorstellingen bezoeken. Sinds 2018 zijn speciale projecten onder de noemer "NJO Muziekzomer Inclusief" vast onderdeel van het festival waarbinnen onder andere concerten in woonzorginstellingen en ziekenhuizen worden gerealiseerd. De NJON trekken jaarlijks zo'n 45.000 bezoekers waarvan elk jaar zo'n 20% voor het eerst met een NJON-project kennismaakt. Daarnaast zijn projecten van de NJON via radio, televisie, internet en participatie- en lesprogramma's beschikbaar voor vele anderen.

Complementaire functies van de Nationale Jeugdorkesten Nederland

De reikwijdte van de NJON strekt zich verder uit door de combinatie en integratie van andere functies en doelgroepen binnen de NJON-projecten. Zo richten de NJON zich op participatie en diversiteit met projecten voor kinderen, amateurmusici en mensen met een beperktere toegang tot live uitgevoerde concerten en voorstellingen. Op het gebied van talentontwikkeling zijn er projecten waarin ook jonge zangers of jonge dirigenten kansen krijgen. De NJON leveren ook een bijdrage aan het ontstaan en uitvoeren van nieuwe muziek door compositieopdrachten te verstrekken. Daarnaast vervullen de NJON een voorbeeld- en inspiratiefunctie voor regionale en lokale jeugdorkesten en studentenorkesten.

De NJON zijn ook al jaren een leerinstituut en carrièreontwikkelingsplek voor personeel: vele talentvolle professionals op het gebied van cultuurmanagement, programmering, productie en marketing ontwikkelen zich in dienst van de NJON en vinden hun weg naar zeer uiteenlopende functies in het culturele veld.

Eerste kennismaking jongste generatie (foto: Jan Kapsenberg)

Regionale inbedding in Oost-Nederland

De NJON hebben een landelijke taak, internationale uitstraling en bekendheid en een stevige inbedding in de regio Oost-Nederland. Apeldoorn vormt het landelijke centrum voor muzikaal-talentontwikkeling op het gebied van ensemble- en orkestspel, waar musici vanuit heel Nederland en daarbuiten bij de NJON samenkomen om nieuwe programma's te ontwikkelen en in te studeren. Het eigen 17-daagse zomerfestival, de NJO Muziekszomer Gelderland, voorziet jaarlijks in een aantrekkelijk aanbod voor bewoners en bezoekers van de regio: buiten het reguliere concert- en theaterseizoen vinden meer dan tachtig voorstellingen en evenementen op zeer uiteenlopende en verrassende locaties in de gehele provincie Gelderland plaats. Uit publieksonderzoek blijkt dat het festival zowel bewoners van de regio als bezoekers van daarbuiten aantrekt, die deels zelfs hun vakantie daarop afstemmen. Per jaar komen ruim 13.000 bezoekers naar de NJO Muziekszomer Gelderland, waarvan jaarlijks 20-25% nieuw is. Daarnaast bezoeken nog eens ruim 4.500 mensen uitvoeringen van programma's, die in de NJO Muziekszomer zijn gemaakt en ook buiten de provincie Gelderland worden uitgevoerd.

Apeldoorn als ontwikkelcentrum van muzikale toptalenten zal komende periode verder versterkt worden door de coalitie "Talent in Live Muziek", die de NJON met partners Theater Orpheus, GIGANT en orkest de ereprijs opricht. Deze vier instellingen richten zich met speciale programma's op het ondersteunen en begeleiden van jong muzikaal talent. Voor jonge muzikale talenten worden mogelijkheden verbreed, waarbij grenzen tussen verschillende muziekstijlen worden overbrugd en discipline-overstijgende projecten ontstaan. De coalitie biedt mentorschap aan amateur-muziekorganisaties en anderen. Een nog bredere coalitie van Apeldoornse cultuurinstellingen waaronder de NJON, verenigd in de Stichting Culturele Evenementen Apeldoorn, is organisator van het nieuwe, laagdrempelige festival Maaiveld, dat in 2020 zijn eerste editie zal krijgen.

Samen met Phion (Het Gelders Orkest en Orkest van het Oosten) en orkest de ereprijs vormt de NJON de basis van de Oost-Nederlandse orkestvoorziening. De samenwerking bestaat uit diverse onderdelen. Zo zijn vele musici uit Phion coach bij projecten van de NJON en zijn er gezamenlijke producties zoals het ensemble RKST21 voor nieuwe muziek. Ook vindt uitwisseling van personeel plaats om elkaars organisaties te versterken en medewerkers ontwikkelkansen te geven en is er samenwerking op praktische vlakken.

De NJON werken voor speciale producties samen met andere collega-instellingen in de regio zoals Jeugdtheater Kwatta, Theatergroep Oostpool, Het Theaterschip, Concertgebouw De Vereniging Nijmegen, Muziekcentrum Enschede, Muis Arnhem, beeldende kunstfestival Sonsbeek, Akoesticum Ede, Paleis Het Loo, Kroondomein Het Loo, Het Nationale Park De Hoge Veluwe, Nederlands Openluchtmuseum, Kröller-Müller en andere musea, Kameroperahuis, Wageningen University & Research en de Radboud Universiteit Nijmegen.

Samenwerking

Naast bovengenoemde partners, werken de NJON nauw samen met alle Nederlandse conservatoria en beroepsorkesten. Voor operaproducties wordt samengewerkt met de drie Nederlandse operahuizen,

Dutch National Opera Academy en Holland Opera. Bij producties van De Nationale Opera spelen regelmatig NJON-ensembles. Als festivalorganisator zijn de NJON aangesloten bij de Verenigde Podiumkunsten Festivals.

Orkesten en projecten van de Nationale Jeugdorkesten Nederland

Jeugdorkest Nederland

De unieke, nationale kweekvijver voor orkestspel voor de leeftijdscategorie van 14 tot en met 20 jaar vervult een belangrijke rol bij de oriëntatie op de vervolgopleiding. Elk jaar auditeren zo'n 80 jonge talenten voor de vacatures. Met gemiddeld 80 musici (leden) per seizoen worden twee groot-symfonische programma's onder leiding van professionele coaches ingestudeerd en uitgevoerd in Nederland en tijdens een internationale tournee.

Met verschillende (participatie)projecten per jaar vervult het JON een inspiratie-, voorbeeld- en ondersteunende functie voor jonge muzikanten eerder in de keten, scholieren of andere doelgroepen. Vaak zijn dat projecten met een grote landelijke uitstraling en betekenis (inclusief tv-uitzending), zoals het Kerst Muziekgala voor Méér muziek in de klas en het Kinderprinsengrachtconcert of bijdragen aan landelijke lesprogramma's voor scholen. Voor de JON-leden zijn dit soort projecten ook een belangrijke ervaring in het optreden in andere, soms lastige situaties dan bij traditionele concerten.

Nationaal Jeugdorkest

Bij het NJO ontwikkelen de meest talentvolle conservatoriumstudenten (18 t/m 26 jaar) zich onder leiding van topdirigenten en -coaches tot volwaardige orkest- en ensemblemusici. Verschillende orkestprojecten per jaar, variërend in omvang en repertoire (zoals symfonisch, barok, opera, jazz en nieuwe muziek), leiden tot concerten tijdens het eigen festival, op andere podia in Nederland en tijdens internationale tournees. Lidmaatschap van het NJO vormt de basis voor verdere professionele ontwikkeling binnen andere NJON-projecten, zoals de NJO Muziekzomer Gelderland, samenwerkings- en uitwisselingsprogramma's.

Jong Metropole

Het specialistische orkest voor symfonische pop- en jazzmuziek, dat de NJON in samenwerking met het professionele Metropole Orkest en het Nationaal Jeugd Jazz Orkest organiseren. In Jong Metropole komen conservatoriumstudenten uit de jazz en klassieke opleidingen bij elkaar. De interactie tussen de verschillende werelden, achtergronden en stijlen leidt tot swingende en spectaculaire concerten en een enorme verbreding van de capaciteiten van alle deelnemers. Het initiatief wordt mede mogelijk gemaakt door de Keep an Eye Foundation en het Prins Bernhard Cultuurfonds en bestaat uit verschillende onderdelen per jaar: een zomer- en een wintertournee, masterclasses en twee awards.

NJO Muziekzomer Gelderland

Het jaarlijkse, 17-daagse zomerfestival met meer dan 80 kwalitatief hoogstaande programma's in de hele provincie Gelderland. De NJO Muziekzomer Gelderland biedt een gevarieerd aanbod aan orkesten, opera, kamermuziek, kindervoorstellingen en programma's met dans, theater en film op veelal ongebruikelijke locaties als industrieel erfgoed, landgoederen, musea en in de openlucht. Klassiek, jazz, improvisatie en nieuwe muziek staan, ook in mengvormen, centraal. Belangrijk onderdeel zijn ook de evenementen als fiets-, wandel- en ontdekkingstochten met geïntegreerde concerten en voorstellingen.

Elk jaar heeft een *young artist in residence* een prominente plek binnen het festival: een uitzonderlijk getalenteerde, jonge, Nederlandse musicus met een brede interesse in en ideeën over (interdisciplinaire) vormen van podiumkunst. Deze wordt ondersteund bij het ontwikkelen en uitvoeren van bijzondere programma's.

“Blauwbaard”, NJO Muziekzomer 2019 (foto: Jan Hordijk)

Audities: selectie én leerervaring

Selectie van musici voor JON, NJO en Jong Metropole geschiedt via audities uitsluitend op basis van prestatie en zonder voorselectie. De audities zijn deel van het talentontwikkelingstraject: het afleggen van een goede auditie vereist grote vaardigheid op speeltechnisch en muzikaal vlak en een goede omgang met mentale druk. Elke musicus zal voor het verwerven van een baan in zijn/haar carrière audities moeten doen waarvoor training onontbeerlijk is. Daarin voorzien de NJON door het bieden van ervaring en voorzieningen als het beschikbaar stellen van een video-opname van de eigen auditie en het geven van opbouwende feedback.

Samenwerkingsprojecten met professionele (podiumkunst)organisaties

Omdat de NJON voor de ontwikkeling van toptalent en het bereiken van diverse publieksgroepen een breed scala aan activiteiten van essentieel belang vinden, worden naast de traditionele orkestprojecten en de NJO Muziekzomer Gelderland elk jaar veel andere activiteiten georganiseerd. Het gaat om kleine en grootschalige producties waarin de verst gevorderde musici ervaring in professionele producties en samenwerking met professionals kunnen opdoen en waarmee een breed en vaak ander publiek wordt bereikt dan met de volledig “eigen” NJON-producties. Veelal betreft het samenwerkingen met professionele podiumkunstorganisaties als concertzalen, theaters, opera- en (jeugd)theaterinstellingen, beroepsorkesten en festivals. Ook optredens bij evenementen, openingen van tentoonstellingen, conferenties en bedrijven worden door NJON-ensembles verzorgd. Voor de NJON zijn het waardevolle gelegenheden om de eigen bekendheid en het publieksbereik te vergroten. In de meeste gevallen zijn het

toevoegingen naast de reguliere NJON-producties, die in principe alleen met separate project-kostendekking worden georganiseerd.

Internationale uitwisseling en samenwerking

De NJON vervullen een culturele ambassadeursfunctie en zijn partner in diverse internationale projecten. De jaarlijkse internationale tournees worden georganiseerd in samenwerking met festivals, concertzalen en collega-orkesten in andere landen. Internationale topdirigenten en solisten zijn te gast en er vinden uitwisseling en samenwerkingen met vergelijkbare jeugdorkesten in het buitenland plaats.

De NJON is lid van de European Federation of National Youth Orchestras (EFNYO), waarvan het ook mede-oprichter is en een bestuurszetel vervult. Via dit netwerk wordt expertise gedeeld en internationale uitwisseling en interculturele dialoog gerealiseerd. Met financiële steun van het Creative Europe Programme van de Europese Unie organiseert de EFNYO het uitwisselingsprogramma MusXchange, waaraan ook NJON-musici deelnemen. Daarnaast zijn de NJON mede-initiator voor een nieuw, internationaal kennisforum voor nationale jeugdorkesten wereldwijd.

Als “associate partner” verzorgen de NJON de Nederlandse audities voor musici die aan het European Union Youth Orchestra willen deelnemen.

Organisatie

De Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland heeft een éénhoofdige directie en een Raad van Toezicht. Het team bestaat uit 11 vaste medewerkers (8,5 fte). In de aanloop naar de zomerprojecten van de orkesten en de NJO Muziekszomer Gelderland versterken zo'n 15 tijdelijke medewerkers als producenten, productieassistenten en tourmanagers het team. Dirigenten, solisten, coaches, choreografen, regisseurs, technici en adviseurs worden op projectbasis ingehuurd. Daarnaast ondersteunen ruim zeventig vrijwilligers het team met allerlei werkzaamheden.

De Stichting NJON onderschrijft de Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie en handelt daarnaar. De leden van de Raad van Toezicht krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Bij de Stichting NJON zijn geen medewerkers in dienst die meer verdienen dan het grensbedrag als gesteld in de Wet Normering en Bezoldiging Topinkomens.

De NJON worden gesteund door twee vriendenstichtingen gelieerd aan respectievelijk het Jeugdorkest Nederland en het Nationaal Jeugdorkest met totaal 860 donateurs.

Organisatieontwikkeling en monitoring

De inhoudelijke en organisatorische keuzes voor alle activiteiten van de NJON zijn gebaseerd op eigen analyses, publieksenquêtes, enquêtes en feedbackgesprekken met deelnemende musici, financiële en publieksanalyses, en gesprekken met andere stakeholders zoals samenwerkingspartners, sponsors, overheden en fondsen.

Publiek

Met name de programma's van het festival, de NJO Muziekszomer Gelderland, worden gepland en georganiseerd met een duidelijke focus op specifiek gedefinieerde doelgroepen. De publieksenquêtes over de afgelopen jaren geven een redelijk consistent beeld over de waardering van en binding met het festivalpubliek. Er is een groeiende groep trouwe fans, maar elk jaar weet het festival ook 20 tot 25% nieuw publiek te trekken. De belangrijkste genoemde waarden zijn de hoge kwaliteit van de programma's met verrassende en vernieuwende concepten uitgevoerd door jonge musici op bijzondere locaties.

Deelnemende musici

Een eigen onderzoek in 2017 onder musici in de Nederlandse, professionele orkesten toont aan dat maar liefst 73% van de respondenten praktijkervaring binnen het ontwikkeltraject van de NJON heeft opgedaan door deelname aan het JON, het NJO of vaak allebei. Veel musici van de NJON vinden hun weg naar de professionele orkesten en ensembles, geven les of coachen op andere manieren nieuwe muziekvakstudenten en vele amateurs.

Tijdens grote orkestprojecten worden feedbackgesprekken en deelnemersenquêtes gehouden. Deelnemers aan kleinere projecten en aan het MusXchange uitwisselingsprogramma van de European

Federation of National Youth Orchestras, waarbij de Stichting NJON is aangesloten, leveren een inhoudelijk verslag of mondelinge evaluatie.

Afkomst, toegankelijkheid, diversiteit en inclusie

De NJON willen voor iedereen toegankelijk zijn en selecteren bij de werving van deelnemers, medewerkers en publiek op inclusiviteit en diversiteit. Alhoewel deelnemersbijdragen worden gevraagd en voor veel concerten en voorstellingen kaarten worden verkocht, wordt de financiële drempel op verschillende manieren zo laag mogelijk gehouden.

Deelnemers

Deelname aan projecten van de NJON staat open voor iedereen die binnen de leeftijdsgrenzen valt en via audities – uitsluitend op basis van prestatie en zonder voorselectie – wordt geselecteerd. JON-musici zijn voornamelijk uit Nederland afkomstig, wat vanwege de (grotendeels leerplichtige) leeftijdscategorie logisch is. Het NJO werkt uitsluitend met aankomende en beginnende professionals. De muziekwereld is zeer internationaal georiënteerd. Zoals veel Nederlandse musici over de hele wereld uitzwermen, komen vele anderen juist naar Nederland. Het NJO is een afspiegeling daarvan, met in Nederland gevestigde musici vanuit alle continenten en met verschillende culturele achtergronden. Een bijzondere categorie vormen de studenten van Belgische conservatoria. Ondanks diverse pogingen is in België op dit moment geen vergelijkbaar nationaal (pre)professioneel jeugdorkest zoals de NJON of zoals in vele andere landen. Om die reden biedt het NJO al tientallen jaren ook plaats aan studenten van Belgische conservatoria en vindt samenwerking met die instituten plaats. Inmiddels is er een initiatief om ook in België een werkelijk nationaal jeugdorkest op te richten. Vanuit de overtuiging dat elk land een eigen vergelijkbaar instituut verdient ondersteunen de NJON dit initiatief met adviezen en bieden zolang binnen de eigen projecten ook ruimte aan studenten van de Belgische conservatoria.

Deelnemers aan het JON betalen een eigen bijdrage per seizoen. De Stichting Vrienden van het JON ondersteunt via een beurzensysteem deelnemers (ouders) voor wie deze bijdrage een belemmering voor deelname zou vormen. De financiële middelen van muziekvakstudenten zijn zeer beperkt. Deelname aan de projecten wordt daarom zo goedkoop mogelijk gehouden. Voor de jaarlijkse internationale tournee van het NJO wordt een (relatief kleine) eigen bijdrage gevraagd.

Publiek

De NJON stellen jaarlijks een doelgroepenbeleid vast dat leidraad is bij de programmering van eigen producties en de marketing. Naast het binden van bestaand publiek worden doelen gesteld voor het aantrekken van nieuw publiek, kinderen, jongeren en publiek dat vanwege financiële, gezondheids- of andere redenen minder vanzelfsprekend in aanraking komt met (live uitgevoerde) muzikale programma's. Het project "NJO Muziekszomer Inclusief", familieprogramma's, participatieprojecten en bijdragen aan lesprogramma's zijn hiervoor belangrijke instrumenten.

Ook voor publiek met beperkte financiële middelen willen de NJON toegankelijk zijn. Daarom wordt een gedifferentieerd prijsbeleid gevoerd voor alle concerten in eigen beheer (met name de NJO Muziekszomer

Gelderland), waarbij altijd ook verschillende evenementen en voorstellingen gratis of tegen lage kaartprijzen toegankelijk zijn.

Personeel en Raad van Toezicht

Nationale Jeugdorkesten Nederland streven in de samenstelling van het team en de Raad van Toezicht naar inclusiviteit en maken geen onderscheid naar culturele achtergrond, geslacht of leeftijd. Ook verwelkomen de NJON collega's, vrijwilligers en Raad van Toezicht-leden met een fysieke beperking en is er een strikt antidiscriminatiebeleid. Bij vacatures passen de NJON de Code Diversiteit en Inclusie toe door o.a. nadrukkelijk te zoeken naar medewerkers of leden met een andere achtergrond dan de huidige.

Aanbevelingen

Gezamenlijke verklaring directies van alle Nederlandse conservatoria:

“De Nederlandse conservatoria staan voor een excellente opleiding en brede ontwikkeling van toekomstige generaties musici (klassiek, jazz, pop en wereldmuziek). Voor onze studenten is het noodzakelijk al tijdens de opleiding op hoog niveau brede praktijkervaring op te doen door onder meer het spelen in orkesten en ensembles, het leren ontwikkelen van vernieuwende programma’s en het optreden op (inter)nationale podia. De Nationale Jeugdorkesten Nederland vervullen hierin al ruim 60 jaar een unieke, complementaire rol, die voor onze studenten een onmisbare schakel vormt tussen de opleiding en de beroepspraktijk. De conservatoria werken daarom graag en nauw samen met de NJON en onderschrijven de sleutelrol die de organisatie speelt in de keten van muzikale talentontwikkeling in Nederland.”

Statement VvNO (Vereniging van Nederlandse Orkesten):

“Nederland kent een buitengewone orkestcultuur: in kwaliteit en innovatie bevinden de Nederlandse symfonieorkesten zich zonder meer in de internationale voorhoede. Daarmee maken de Nederlandse orkesten zich ook in het 2^e decennium van deze eeuw van grote relevantie voor de samenleving.

Vormt het conservatorium de kraamkamer van instrumentale autoriteit, het fundament voor orkestrale vaardigheden wordt sinds jaar en dag gelegd door het Nationaal Jeugdorkest. Vrijwel elke Nederlandse orkestmusicus deed zijn eerste professioneel relevante ervaring op in het NJO.

Met de fusie van het Jeugdorkest Nederland en het Nationaal Jeugdorkest in de Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland, is de brugfunctie tussen de vakopleiding en de beroepspraktijk overtuigend versterkt. Het brede, interdisciplinaire ontwikkeltraject van NJON -van middelbare scholier tot masterstudent- is van essentieel belang voor de nieuwste generatie professionele musici en vervult daarmee een sleutelrol in de Nederlandse muziekpraktijk.

De Nederlandse symfonieorkesten vertegenwoordigd in de Vereniging van Nederlandse Orkesten ondersteunen de subsidieaanvraag 2021 – 2024 van de Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland.”

Activiteitenplan 2021-2024

Jeugdorkest Nederland

Audities: ongeveer 80 kandidaten per jaar, zorgvuldige selectie uitsluitend op basis van prestatie, feedbackmogelijkheid.

Groot-symfonische projecten (2 per jaar):

Ongeveer 80 leden werken aan twee verschillende programma's, elk ingestudeerd tijdens een doorspeeldag, een uitgebreid repetitieweekend met professionele coaches en een repetitieweek met aansluitend concerten:

- ***Wintertournee:*** groot-symfonisch programma met een jonge finalist van het Prinses Christina Concours als solist, gemiddeld 5 concerten in Nederland, ruim 1.500 bezoekers.
- ***Zomertournee:*** groot-symfonisch programma met meestal een jonge, gerenommeerde solist en vaak een nieuwe compositie door een Nederlandse componist, waarmee zowel wordt bijgedragen aan het ontstaan van nieuwe, Nederlandse muziek als aan de presentatie ervan op podia in Nederland en erbuiten. Gemiddeld zeven à acht concerten, waaronder Concertgebouw Amsterdam en internationale tournee.

Internationale tournee (1 per jaar):

Als onderdeel van het zomerproject presenteert het JON zich op internationale podia en festivals. Zowel een belangrijke ervaring op hoog niveau voor de deelnemers als een culturele ambassadeursfunctie. Gemiddeld 4 concerten.

Participatieprojecten (enkele per jaar)

Op maat gemaakte projecten waarmee het JON een inspiratie-, voorbeeld- en ondersteunende functie vervult voor jonge muzikanten eerder in de keten, scholieren of andere doelgroepen. Vaak projecten met grote landelijke uitstraling en betekenis (inclusief tv-uitzending) zoals het Kerst Muziekgala voor Méér muziek in de klas, waar het JON met honderden deelnemers aan dat project speelt, en het Kinderprinsengrachtconcert of bijdragen aan landelijke lesprogramma's voor scholen.

Kamermuziek

Incidentele optredens en kleine concertseries door kleine ensembles uit het JON.

Nationaal Jeugdorkest

Audities:

Twee auditieronden per jaar met totaal zo'n 600 unieke auditanten, waarna geselecteerde deelnemers twee jaar lid kunnen zijn en deelnemen aan het NJO-traject. Zorgvuldige selectie uitsluitend op basis van prestatie, feedbackmogelijkheid.

Orkestprojecten (3-4 per jaar):

In verschillende bezettingen en met uiteenlopend repertoire van groot-symfonisch tot barok, improvisatie, jazz en nieuwe muziek

- **NJO Wintertournee (1 per jaar):** jaarlijks in januari een groot-symfonisch programma met gerenommeerde dirigent en soms solist, 5 tot 7 concerten in de grote concertzalen van Nederland en incidenteel buitenland (2022 Wenen)
- **Zomer-orkestprojecten NJO (2-3 per jaar):** gekoppeld aan de NJO Muziekzomer Gelderland, verschillende orkesten met wisselende programma's als opera, barok, klassiek, jazz, nieuwe muziek en groot-symfonisch. Minimaal 3 concerten per orkest op Nederlandse podia. Eén van de orkesten maakt ook een internationale tournee:

Internationale tournee (1 per jaar):

Gemiddeld 3 concerten op internationale podia en festivals met een symfonisch programma dat ook in Nederland wordt uitgevoerd. Voor 2021 is het NJO uitgenodigd voor een tournee naar Zuid-Korea.

Jong Metropole

(in samenwerking met Metropole Orkest en Nationaal Jeugd Jazz Orkest)

Audities:

Eén auditieronde per jaar voor klassiek opgeleide en jazzmusici, waarna geselecteerde deelnemers een seizoen lid zijn en aan twee verschillende projecten kunnen deelnemen. Zorgvuldige selectie uitsluitend op basis van prestatie, feedbackmogelijkheid.

Concertproducties (2 per jaar):

Met gespecialiseerde dirigenten en coaches, 3-4 concerten per productie

- **Zomertournee:** met focus op de canon van symfonische pop/jazz en nieuwe composities
- **Wintertournee:** "actueel" repertoire met populaire artiest/band

Awards (2 per jaar, beschikbaar gesteld door Prins Bernhard Cultuurfonds en Keep an Eye Foundation):

- **Rogier van Otterloo Award (inclusief compositieopdracht):** voor talentvolle in Nederland werkende componist/arrangeur/bandleider
- **Keep an Eye Outstanding Talent Award:** voor een bijzonder getalenteerde en verbindende deelnemer aan Jong Metropole

NJO Muziekzomer Gelderland

Jaarlijks 17-daags festival met ruim 80 voorstellingen in Gelderland, ruim 13.000 bezoekers, meer dan 250 deelnemende musici, met o.a.:

- Orkesten (3-5)
- Opera/muziektheater (3-5, deels coproducties)
- Ensembles (10-20)
- *Young artist in residence* (5-8 programma's)
- Evenementen (gemiddeld 5)

- Jeugdprogramma's (2-4)
- "NJO Muziekzomer Inclusief" (diverse projecten waaronder 10-20 speciale concerten)
- Klassiek, jazz, nieuwe muziek (gemiddeld 5 premières per jaar)

Samenwerkingsprojecten met professionele (podiumkunst)organisaties

- Theater Orpheus: serie "NJO Verrassingsconcerten" (6 ensembleconcerten per jaar)
- Festival Maaiveld Apeldoorn (jaarlijks i.s.m. culturele partners in Apeldoorn)
- Paleis Het Loo en Tafel van 5: "Monarchvlinder" muziektheatrale voorstelling in paleistuinen (2022, >25 voorstellingen)
- Holland Opera: "Flight" (2022, >15 voorstellingen in Utrecht en Gelderland)
- De Nationale Opera (2-3 producties met NJO-ensemble in periode 2021-2024)
- Professionele symfonieorkesten: doorstroom musici, werving stageplaatsen, coaching, advies, instrumentuitwisseling, personeelsontwikkeling
- Metropole Orkest: partner in Jong Metropole
- RKST21 i.s.m. orkest de ereprijs
- Overige n.t.b.

Internationale uitwisseling en samenwerking

- European Federation of National Youth Orchestras (EFNYO): (bestuurs)lid, expertisedeling, internationale uitwisselingen, interculturele dialoog
- MusXchange: uitwisselingsprogramma EFNYO voor musici (bootcamps, orkestprojecten)
- "Centre of performance and excellence": EFNYO-genreontwikkelproject binnen NJO Muziekzomer Gelderland (2023)
- Zuid-Koreaans jeugdorkest: uitwisselingsprojecten (2021)
- European Union Youth Orchestra: partnerschap, organisatie jaarlijkse audities in Nederland
- Internationaal kennisforum nationale jeugdorkesten wereldwijd: mede-initiator/organisator